

POWRÓT DO ŹRÓDEŁ

założenia reaktywacji Uzdrowiska

Krzeszowice

(Analiza szans i zagrożeń dla Krzeszowic, jako
miejsowości o charakterze uzdrowiskowym

oraz niezbędnych działań formalnych i
społeczno-ekonomicznych na drodze do
odzyskania przez miasto statusu uzdrowiska)

RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Krzeszowice, sierpień 2019 roku

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Informacje ogólne o osobach wypełniających ankietę	4
3. Ocena jakości życia w Krzeszowicach i pożądane kierunki rozwoju Gminy	8
4. Krzeszowice – co dalej?.....	12

Spis wykresów

Wykres 1. Wiek i wykształcenie osób biorących udział w badaniu	3
Wykres 2. Sytuacja zawodowa uczestników ankiety	3
Wykres 3. Okres zamieszkiwania w obecnym miejscu	4
Wykres 4. Kierunki migracji do obecnego miejsca zamieszkania mieszkańców Krzeszowic (gdzie wcześniej mieszkała osoba wypełniająca ankietę).....	4
Wykres 5. Plany dotyczące zmiany miejsca zamieszkania	5
Wykres 6. Subiektywna ocena warunków życia na terenie Krzeszowic.....	5
Wykres 7. Poziom korzystania z różnych usług publicznych i miejsce zaspakajania swoich potrzeb	6
Wykres 8. Geograficzna aktywność zawodowa mieszkańców Krzeszowic	7
Wykres 9. Ocena deficytów i czynników decydujących o atrakcyjności Krzeszowic	8
Wykres 10. Czynniki przesądzające o atrakcyjności Krzeszowic jako dobrego miejsca do życia – Gmina Krzeszowice w 2034 roku.....	9
Wykres 11. Atuty i bariery rozwojowe Krzeszowic.....	10
Wykres 12. Społecznie oczekiwane tempo zmian społeczno-gospodarczych w Krzeszowicach.....	12
Wykres 13. Ocena kierunków rozwoju gminy	13

1. WSTĘP

Badanie opinii mieszkańców Krzeszowic przeprowadzono ramach opracowywania koncepcyjnego dokumentu roboczo zatytułowanego: **Powrót do źródeł - założenia reaktywacji Uzdrowiska Krzeszowice**, którego przedmiotem jest określenie szans i zagrożeń dla Krzeszowic, jako miejscowości uzdrowskiej oraz analiza działań formalnych i społeczno-ekonomicznych niezbędnych do odzyskania statusu uzdrowiska. W okresie od 24 kwietnia do 7 czerwca br. na stronie internetowej Gminy Krzeszowice (podstawowej oraz na Facebooku) dostępna była ankieta dotycząca przyszłości Krzeszowic, w tym społecznej oceny zasadności działań zmierzających do odzyskania przez miejscowość statusu uzdrowiska.

Ankieta dała zarówno możliwość wstępnej oceny obecnej pozycji rozwojowej Krzeszowic, jak i pozwoliła na wskazanie społecznie oczekiwanych i akceptowanych kierunków rozwoju, a także woli samych mieszkańców, co do tempa dokonywanych zmian. Opinie i oceny wyrażone w tym badaniu przez mieszkańców Krzeszowic staną się użytecznym materiałem zarówno do opracowania wstępnej koncepcji niezbędnych działań pozwalających na odzyskanie statusu miejscowości uzdrowskiej, jak i innych działań prorozwojowych, wdrażanych przez krzeszowicki samorząd.

Ankiety wypełniło 765 osób (tj. 2,37% mieszkańców Krzeszowic), co jak na tego typu badanie nie jest wartością małą. Jeszcze więcej – bo 862 osoby – podjęło próbę wypełnienia ankiety, ale z różnych powodów jej nie ukończyły.

Ankieta miała charakter anonimowy. Jednocześnie przyjęto założenie, iż z jednego IP komputera ankietę można wypełnić tylko jeden raz, co daje dużą szansę, iż zanotowane wypowiedzi nie pochodzą od tych samych osób.

Poniżej zaprezentowano w formie wykresów uzyskane wyniki, a w przypadku pytań otwartych także część wypowiedzi mieszkańców zawartych w ankietach (wskazując te, które pojawiały się najczęściej).

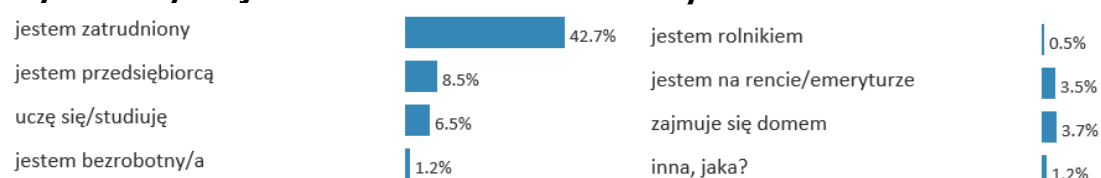
Wśród respondentów więcej było kobiet (60%), niż mężczyzn (40%). Dominowały osoby w przedziale wiekowym 35 – 49 lat (44,3%) oraz trochę młodsze tj. w wieku 25 – 34 lat (27,4%). Z kolei procent wypełniającej ankietę młodzieży (15 – 24 lata) był taki sam jak osób w sile wieku (50 – 64) i wyniósł 12,3%. Jednocześnie zdecydowana większość wypełniających deklarowała posiadanie wyższego wykształcenia. Może to oznaczać, iż chcąc dotrzeć do jeszcze szerszego grona mieszkańców należy korzystać z bardziej tradycyjnych form ankietowania (np. tradycyjnej ankiety „papierowej”).

Wykres 1. Wiek i wykształcenie osób biorących udział w badaniu

Jednocześnie zdecydowana większość (42,7%) osób wypełniających ankietę deklarowała się jako osoby czynne zawodowo.

Wykres 2. Sytuacja zawodowa uczestników ankiety

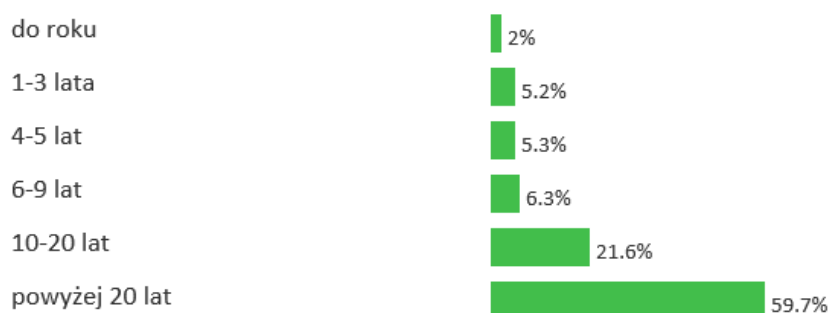

2. INFORMACJE OGÓLNE O OSOBACH WYPEŁNIAJĄCYCH ANKIETĘ

Ankieta została skierowana do wszystkich mieszkańców gminy, pomimo iż ewentualny obszar ochrony uzdrowskiej lokalizowany będzie bezpośrednio na terenie miasta. Spośród wszystkich respondentów 47,2% zadeklarowało, że są mieszkańcami miasta, zaś 52,8%, iż mieszkają w jednym z 18 krzeszowickich sołectw (tj. Czernej, Dębnik, Dubia, Filipowic, Frywałdu, Łanów, Miękinia, Nawojowej Góry, Nowej Góry, Ostrężnicy, Paczółtowic, Rudna, Sanki, Siedlec, Tenczynka, Woli Filipowskiej, Zalasu oraz Żar).

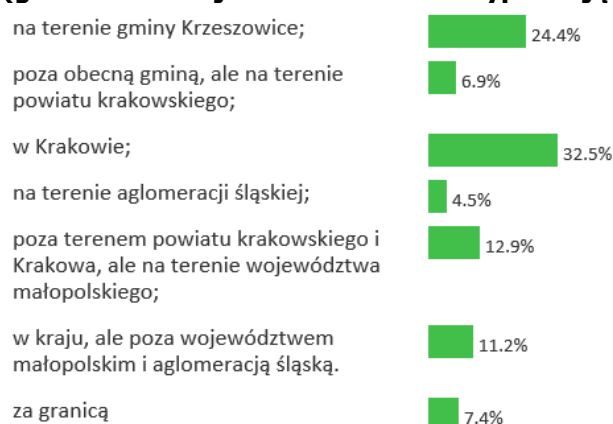
Badano także jak długo osoba wypełniająca ankietę związana jest z obecnym miejscem zamieszkania. Z udzielonych odpowiedzi wynika, iż blisko 60% odpowiadających jest związanych z obecnym miejscem zamieszkania już od wielu lat. Kolejne 21,6% deklaruje okres zamieszkiwania w obecnym miejscu w przedziale 10 – 20 lat, przy czym należy pamiętać, iż w grupie tej mogą znajdować się osoby młode, które nie ukończyły 20 roku życia i żyją w tym samym miejscu od urodzenia. Co więcej – ponad połowa pytaných (56,9%) deklaruowała, że jest to ich – jak na razie – jedyne miejsce zamieszkania.

Wykres 3. Okres zamieszkiwania w obecnym miejscu

W dalszej części ankiety analizowano kierunki migracji obecnych mieszkańców Krzeszowic, tzn. czy zmiana miejsca zamieszkania miała charakter wyłącznie migracji wewnętrznej (tj. w obrębie gminy Krzeszowice), czy też osoby te napłynęły z zewnątrz, a jeżeli tak, to z jakich głównych kierunków. Wyniki obrazuje poniższy wykres.

Wykres 4. Kierunki migracji do obecnego miejsca zamieszkania mieszkańców Krzeszowic (gdzie wcześniej mieszkała osoba wypełniająca ankietę)

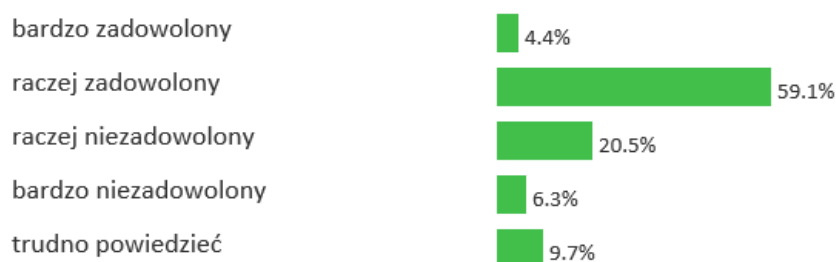
Pytano także o plany obecnych mieszkańców co do zmiany miejsca zamieszkania, co pośrednio daje także odpowiedź dotyczącą zadowolenia z obecnego miejsca zamieszkania.

Wykres 5. Plany dotyczące zmiany miejsca zamieszkania

Ostatnim w tej części ankiety było pytanie o subiektywną ocenę warunków życia na terenie gminy. Jednoznacznie pozytywnej odpowiedzi udzieliło 63,5% respondentów, przy czym 59,1% jest raczej zadowolonych, a 4,4% bardzo zadowolonych z obecnych warunków życia na terenie Krzeszowic. Przeciwnego zdania jest 26,8%, przy czym tych raczej niezadowolonych było 20,5%, a bardzo niezadowolonych 6,3%. Blisko 10% nie potrafiła jednoznacznie zająć w tej kwestii stanowiska.

Wykres 6. Subiektywna ocena warunków życia na terenie Krzeszowic

Wśród atutów (w pytaniu otwartym) uczestnicy badania najczęściej wskazywali na następujące aspekty, które wyróżniają w ich opinii Krzeszowice i stanowią potencjał do rozwoju gminy:

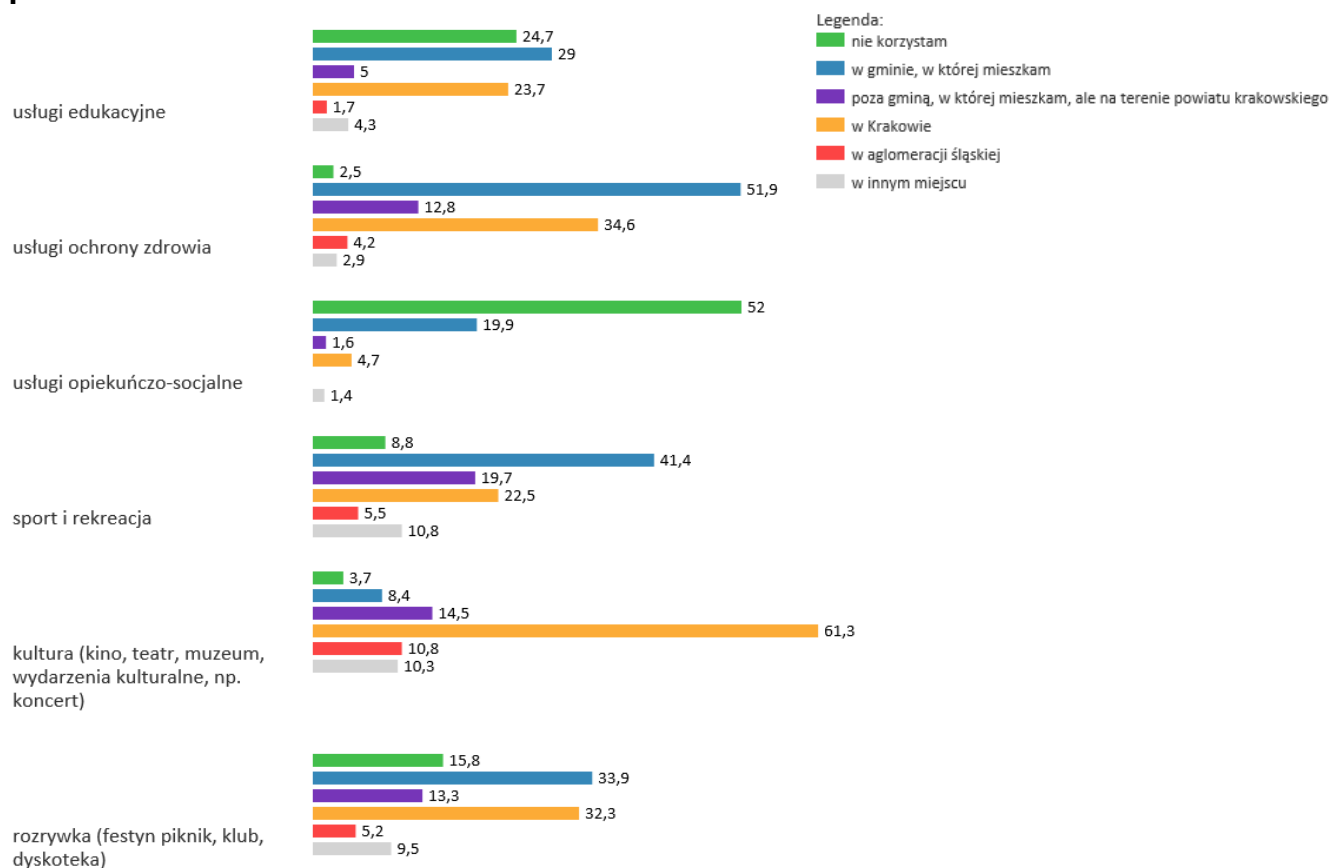
- korzystne położenie i bliskość zarówno Krakowa, jak i Katowic, a także dobre i zróżnicowane połączenia z tymi ośrodkami (autostrada, kolej);
- piękno przyrody i krajobrazu, atrakcyjne ukształtowanie terenu, urokliwość i charakter terenów otaczających miasto, dostępność i atrakcyjność terenów rekreacyjnych oraz duża dostępność zieleni, także w samym mieście;
- zasoby lecznicze i tradycja uzdrowiskowa Krzeszowic, a także funkcjonujący Ośrodek Rehabilitacji Narządu Ruchu;
- zabytki, w tym Pałac i Park Potockich, Pałac Vauxhall, klasztor w Czernej, ruiny zamku w Rudnie, a także bogata historia miasta;
- spokój, specyficzny „klimat” miasta, wolniejsze tempo życia, czy wręcz małomiasteczkowy charakter Krzeszowic, co pozytywnie odróżnia je od większych, przepełnionych anonimowością dużych ośrodków miejskich;
- oferta edukacyjna i wychowawcza, szczególnie podkreślana w odniesieniu do dostępności opieki przedszkolnej;
- ciekawa oferta kulturalna;

- sposób zorganizowania przestrzeni miejskiej, który sprawia, że różnego rodzaju usługi, handel, ale także miejsca wypoczynku i rekreacji, pozostają w bliskiej odległości od siebie;
- stabilność i przewidywalność rozwoju na przestrzeni ostatnich lat i poziom dokonanych zmian.

Oczywiście pojawiło się też kilka wypowiedzi, które kwestionowały posiadanie przez Krzeszowice jakichkolwiek atutów (czasem w nieco sarkastyczny sposób).

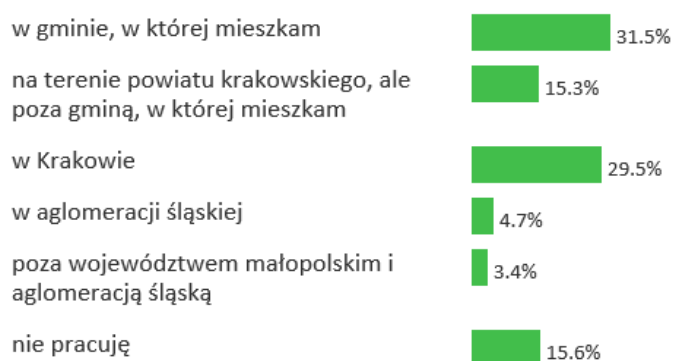
Kolejne pytanie dotyczyło tego, z jakich usług publicznych najczęściej korzystają mieszkańcy Krzeszowic i gdzie realizują swoje potrzeby. Pośrednio jest to kolejne pytanie o ocenę jakości tych usług i zdolności samorządu gminnego oraz innych instytucji, w tym także komercyjnych, do zaspakajania podstawowych potrzeb osób mieszkających na terenie gminy. Analiza odpowiedzi w poszczególnych kategoriach pokazuje, po jakiego typu ofertę mieszkańcy Krzeszowic muszą sięgać poza granicami gminy, a które są w stanie zaspokoić na miejscu. Przy czym Krzeszowice, ośrodek definiowany w *Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego* jako „ośrodek usług publicznych II stopnia”, nie muszą dostarczać pełnej oferty usług np. w zakresie kultury wysokiej, leczenia szpitalnego, czy dużych obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Wykres 7. Poziom korzystania z różnych usług publicznych i miejsce zaspakajania swoich potrzeb

Tę część ankiety kończyło pytanie o miejsce pracy – pośrednio dotyczące także atrakcyjności lokalnego rynku pracy – a w przypadku pracy poza miejscem zamieszkania badające kierunki, w jakich mieszkańcy gminy realizują swoje aktywności zawodowe. Co m.in. może dać odpowiedź, jakie połączenia komunikacyjne warto rozwijać w pierwszej kolejności, a także domniemywać (duża liczba pracujących bezpośrednio w Krakowie), iż Krzeszowice stają się w coraz większym stopniu ośrodkiem rezydencjonalnym dla aglomeracji krakowskiej.

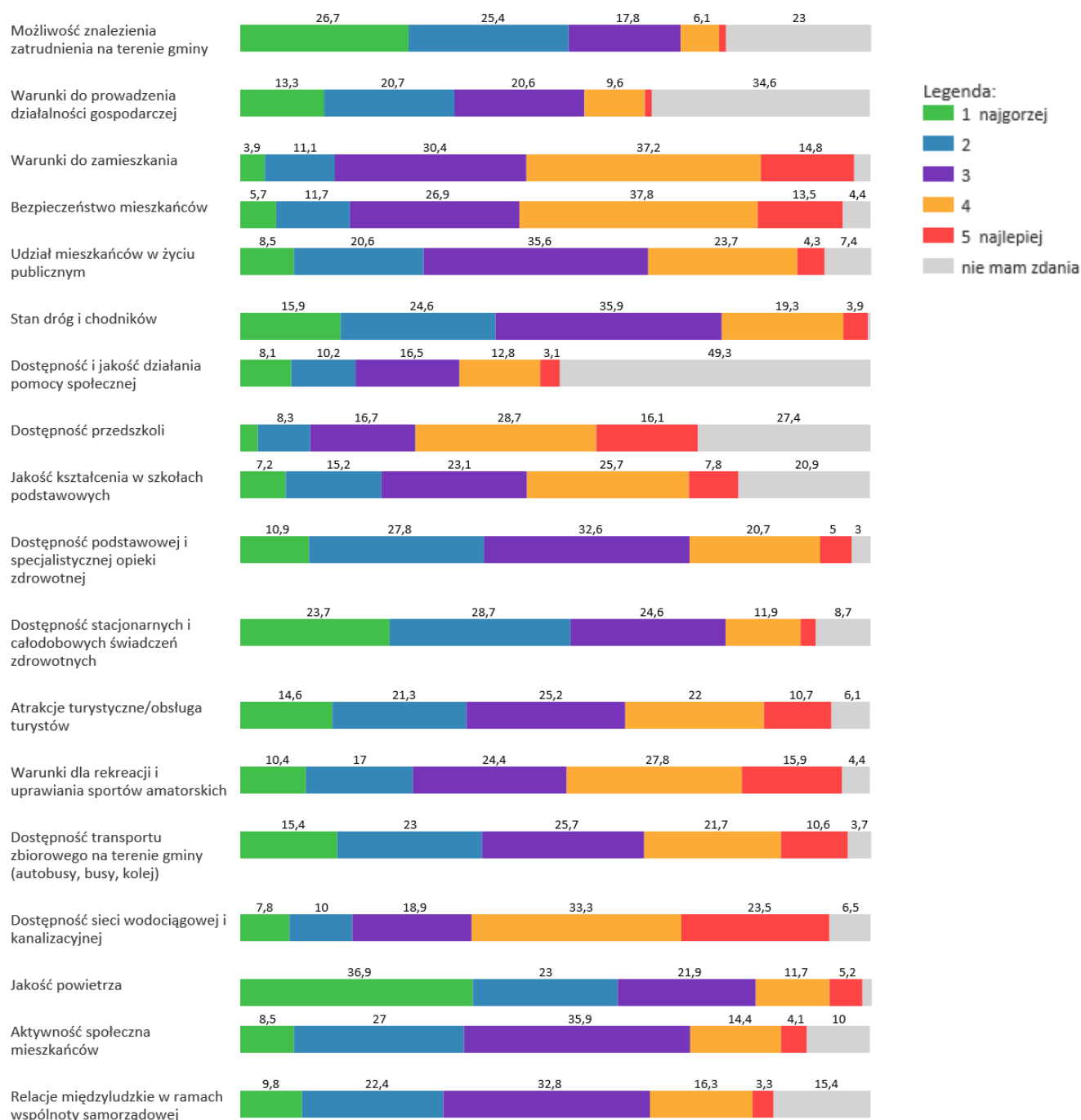
Wykres 8. Geograficzna aktywność zawodowa mieszkańców Krzeszowic

3. OCENA JAKOŚCI ŻYCIA W KRZESZOWICACH I POŻĄDANE KIERUNKI ROZWOJU GMINY

Kolejna część ankiety dotyczyła oceny obecnej sytuacji w różnych obszarach, na który pośrednio lub bezpośrednio wpływ mają działania władz samorządowych, a które decydują o jakości życia w mieście i gminie. Odpowiedzi powinny być przesłanką do refleksji nad działaniami i zadaniami, jakie powinien sobie stawiać samorząd, by systematycznie poprawiać warunki życia dla swoich mieszkańców.

Wykres 9. Ocena deficytów i czynników decydujących o atrakcyjności Krzeszowic

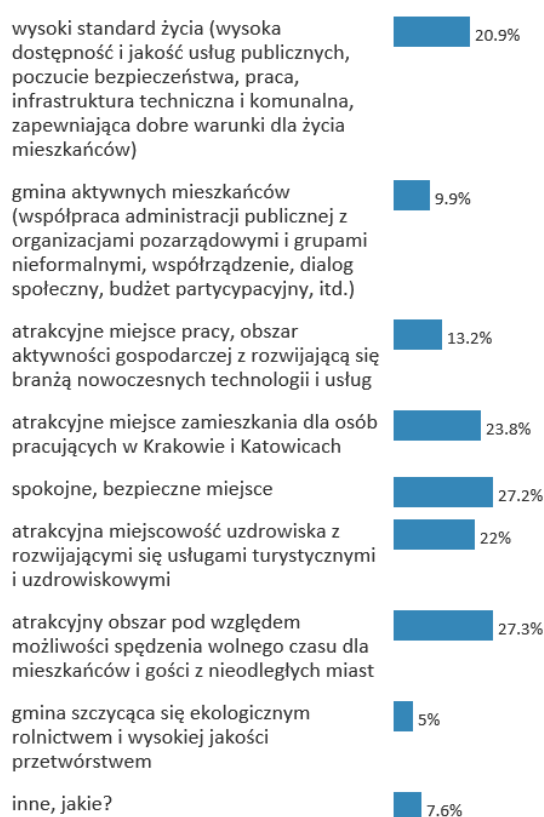
Kolejne pytanie dotyczyło próby sformułowania tych aspektów, które w perspektywie kilku kolejnych lat powinny definiować Krzeszowice. To wskazówka i podpowiedź dla krzeszowickiego samorządu, w jakiej gminie chcą żyć mieszkańcy, co jest dla nich ważne, jak definiują miejsce, które jest przyjazne do życia, wreszcie, jakie elementy sprawiają, że obecni

mieszkańcy będą chcieli tu pozostać, a być może nowi zostaną zachęeni, aby się tutaj osiedlić. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, iż najważniejszymi atrybutami, przesądzającymi o atrakcyjności Krzeszowic jako miejsca do planowania swojej przyszłości są następujące cechy:

- atrakcyjny obszar pod względem możliwości spędzania wolnego czasu dla mieszkańców i gości z nieodległych miast;
- spokojne i bezpieczne miejsce;
- atrakcyjne miejsce zamieszkania dla osób pracujących w Krakowie i Katowicach;
- atrakcyjna miejscowość uzdrowskowa z rozwijającymi się usługami turystycznymi i uzdrowskowymi.

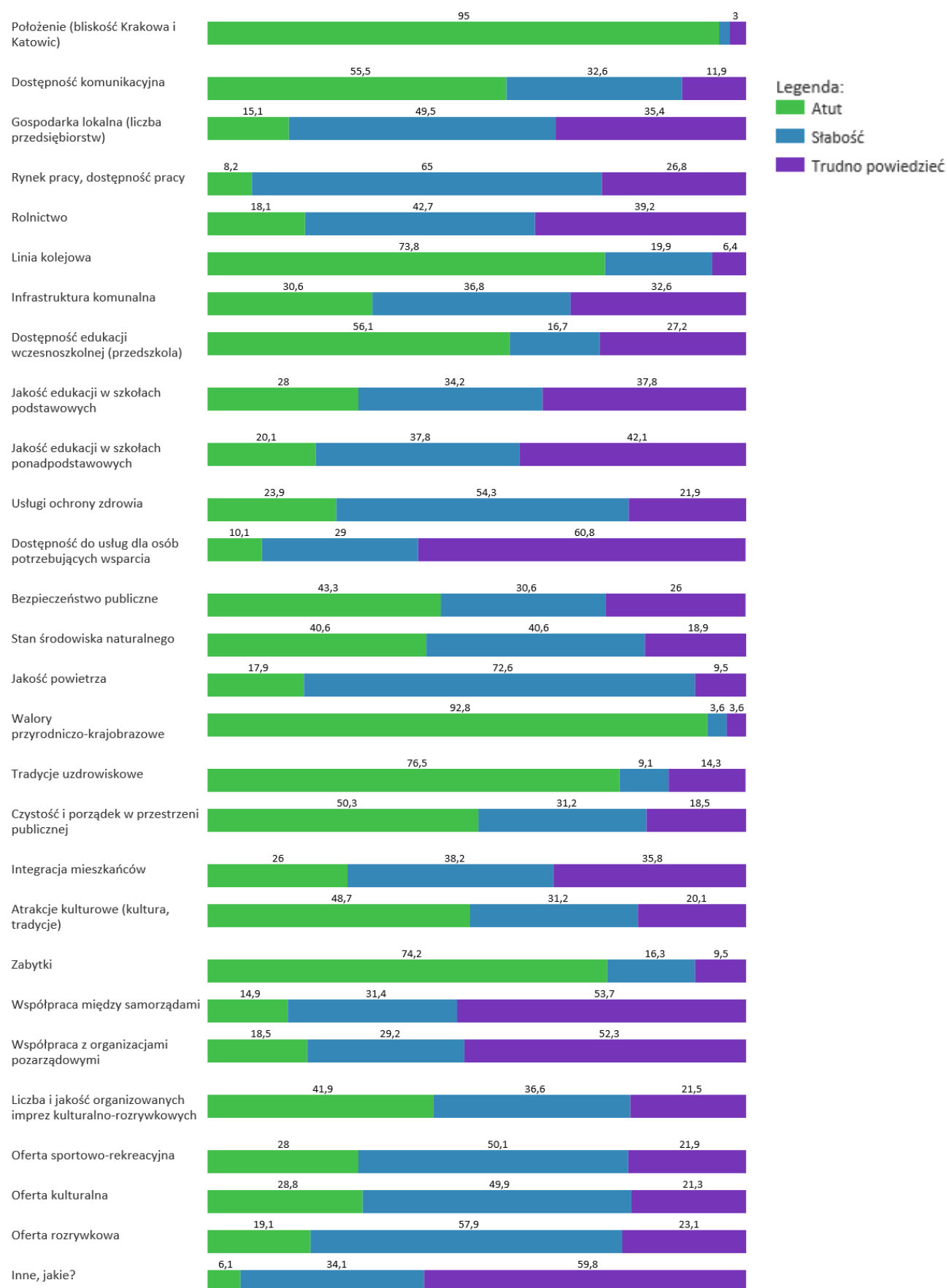
Poniżej zaprezentowano wykres obrazujący wszystkie uzyskane odpowiedzi i ich procentowy rozkład – ważne, że odpowiadający mogli wskazać więcej niż jedną cechę, stąd odpowiedzi nie sumują się do 100%.

Wykres 10. Czynniki przesądzające o atrakcyjności Krzeszowic jako dobrego miejsca do życia – Gmina Krzeszowice w 2034 roku

Kolejne pytanie dotyczyło atutów (potencjałów) i słabości (barier) rozwojowych w ocenie respondentów – co w ich przekonaniu może stanowić przewagę konkurencyjną Krzeszowic - oraz tego, jakie aspekty funkcjonowania gminy stanowią istotne bariery w jej rozwoju, zmniejszając tym samym atrakcyjność Krzeszowic dla obecnych i potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów. Wzmocnienie i jeszcze lepsze wykorzystanie tych aspektów, które zostały wskazane jako potencjały, przy wyeliminowaniu, a przynajmniej bardzo mocnym zredukowaniu zauważonych barier, winno znacząco poprawić pozycję konkurencyjną Krzeszowic na tle innych ośrodków i sprawić, że będą się one rozwijały lepiej, szybciej i z większą korzyścią dla swoich mieszkańców.

Wykres 11. Atuty i bariery rozwojowe Krzeszowic

Za niewątpliwą atut mieszkańcy Krzeszowic uznają jego korzystne położenie geograficzne na styku dwóch dużych i prężnie rozwijających się aglomeracji – krakowskiej i śląskiej (95% odpowiadających). Jako potencjał wskazywana jest dostępność komunikacyjna Krzeszowic, w tym ze szczególnym uwzględnieniem dobrego połączenia kolejowego (55%).

Bardzo wysoko oceniane są walory przyrodniczo-krajobrazowe (92,8%), wieloletnie tradycje uzdrowiskowe (76,5%), a także potencjał posiadanych zabytków (74,2%). Wysoką pozycję zajęły także: dostępność edukacji wczesnoszkolnej tj. przedszkolnej (56,1%), czystość i porządek w przestrzeni publicznej (50,3%), atrakcje kulturowe rozumiane jako kultura i tradycje (48,7%).

Z kolei jako bariery w rozwoju wskazywana jest bardzo zła jakość powietrza, słaby potencjał gospodarczy Krzeszowic, niska dostępność i jakość oferty z zakresu ochrony zdrowia, źle jest też oceniana dostępność oferty sportowej, rekreacyjnej i rozrywkowej.

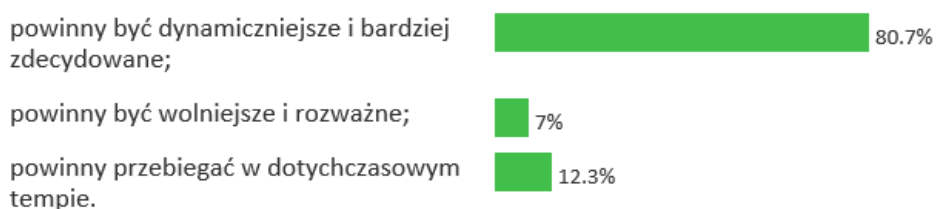
Zaznaczenie odpowiedzi „inne” otwierało przed wypełniającym możliwość wskazania innych elementów (zarówno pozytywnych jak i negatywnych), które nie zostały wprost ujęte w powyższym pytaniu. Przy czym refleksja wypełniających dotyczyła w przeważającej większości barier i słabych stron. Wśród najczęściej pojawiających się słabości ankietowani wskazywali:

- brak terenów rekreacyjnych, a w szczególności (ta odpowiedź była niezwykle częsta) brak ogólnodostępnego basenu, a także brak kina;
- komunikacja władz miasta z mieszkańcami, nieprzyjazny urząd;
- komunikacja publiczna;
- niewykorzystanie atutu Pałacu Potockich, a także zaniedbanie zabytku i otaczającego go założenia parkowego;
- pomimo faktu, iż możliwość oceny jakości powietrza była przedmiotem głównego pytania, kwestia ta powróciła kilka razy także w sekcji „inne”.

4. KRZESZOWICE – CO DALEJ?

Ostatnia część ankiety dotyczyła wizji przyszłości, która jest najbliższa osobom biorącym udział w badaniu. Jednak zanim zadano pytanie o kierunek oczekiwanych zmian postawiono pytanie o wolę dokonania zmiany jako takiej. Nie było to pytanie o ocenę dzisiejszych decyzji rozwojowych i ich kierunków, a raczej o społeczne przyzwolenie i oczekiwanie zdynamizowania lub spowolnienia tempa zmian społeczno-gospodarczych. Udzielone odpowiedzi wskazują jednoznacznie, iż mieszkańcy Krzeszowic oczekują nowych impulsów rozwojowych, są gotowi i oczekują dokonania kolejnego kroku na drodze rozwoju – nie przesądzając jeszcze na tym etapie o kierunku tych zmian. Aż 80,7% odpowiadających oczekuje, że zmiany w Krzeszowicach będą się dokonywały się dynamiczniej i będą bardziej zdecydowane – co jest dużym społecznym przyzwoleniem na poszukiwanie zupełnie nowych kierunków rozwoju miasta i gminy.

Wykres 12. Społecznie oczekiwane tempo zmian społeczno-gospodarczych w Krzeszowicach

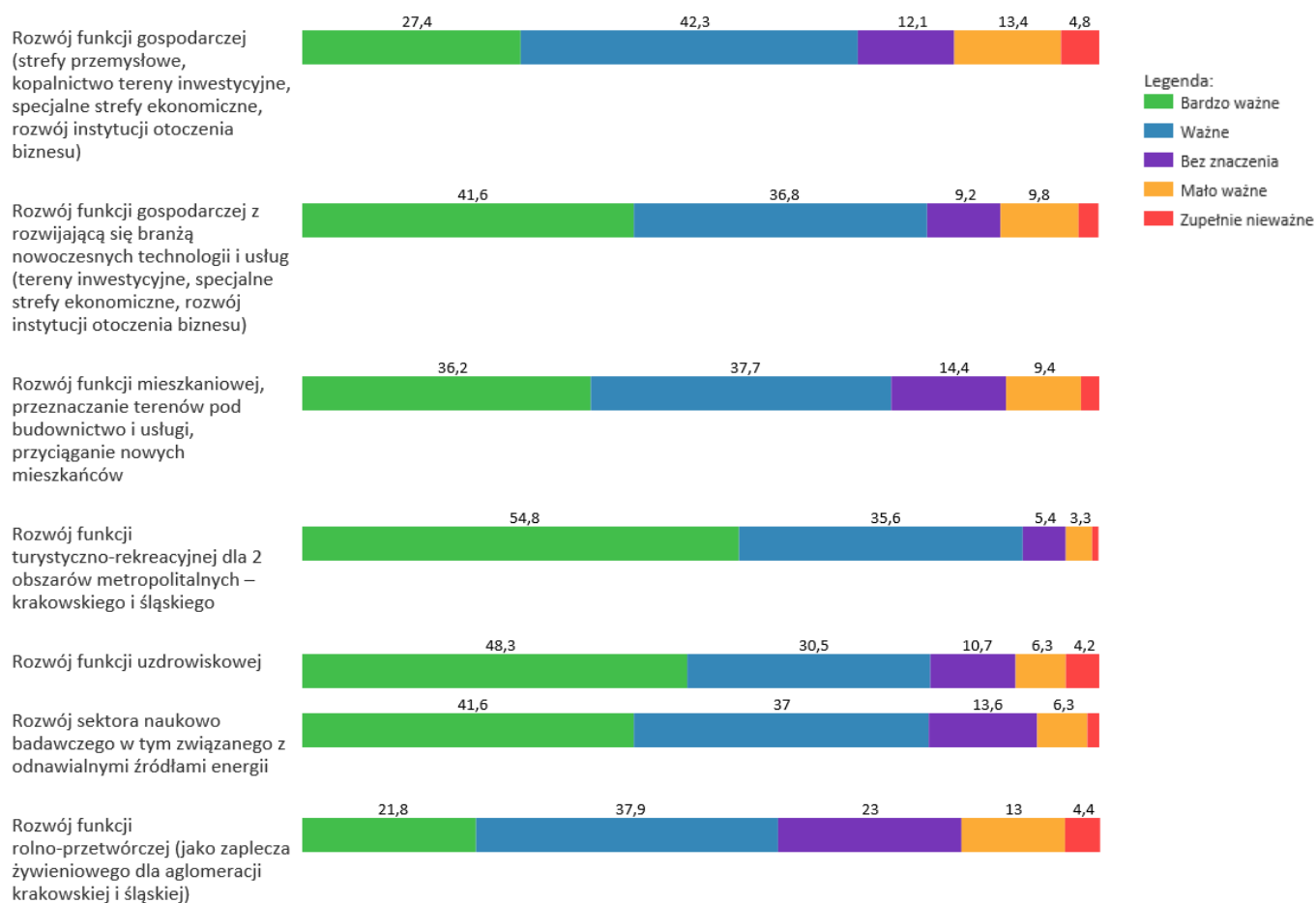
Kolejne pytanie proponowało kilka podstawowych funkcji (także tutaj dopuszczalne było udzielenie więcej niż jednego wskazania – maksymalnie 3 – stąd także w tym przypadku wyniki nie sumują się do 100%). Zaproponowano następujące – wiodące – funkcje dla Krzeszowic:

- Rozwój funkcji gospodarczej - strefy przemysłowe, kopalnictwo, tereny inwestycyjne, specjalne strefy ekonomiczne, rozwój instytucji otoczenia biznesu);
- Ekspansja funkcji gospodarczej z rozwijającą się branżą nowoczesnych technologii i usług - tereny inwestycyjne, specjalne strefy ekonomiczne, rozwój instytucji otoczenia biznesu;
- Rozwój funkcji mieszkaniowej - przeznaczanie terenów pod budownictwo i usługi, przyciąganie nowych mieszkańców;
- Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnej dla dwóch obszarów metropolitalnych – krakowskiego i śląskiego;
- Rozwój funkcji uzdrowiskowej;
- Rozwój sektora naukowo-badawczego, w tym związanego z odnawialnymi źródłami energii;
- Rozwój funkcji rolno-przetwórczej, jako zaplecza żywieniowego dla aglomeracji krakowskiej i śląskiej.

Najwięcej odpowiedzi, bo aż 90,5% wskazywało, że pożądanym kierunkiem rozwoju jest **wzmacnianie i rozwijanie funkcji turystyczno-rekreacyjnej**. Niewiele mniej (78,8%) dotyczyło **rozwój funkcji uzdrowiskowej**, która jest pokrewna i zazębia się bardzo mocno z aspektem turystyczno-rekreacyjnym. Wydaje się zatem, że to dość czytelne przesądzenie ze strony mieszkańców, biorących udział w ankiecie, jaki jest najbardziej pożądanym kierunkiem rozwoju gminy. Jednocześnie zgoda na przyjęcie takiego kierunku rozwoju powinna pociągać za sobą pewne określone decyzje i działania zmierzające m.in. do poszerzania oferty turystyczno-rekreacyjnej i uzdrowiskowej, jeszcze większej troski o zasoby przyrodnicze i krajobrazowe, o jakość powietrza, ale także ciszę, dbałości o stan zachowania zabytków i być może nadawanie im nowych - zgodnych z kierunkiem rozwoju gminy – funkcji, lepszą promocję dostępnej oferty turystyczno-rekreacyjnej oraz organizację usług okołoturystycznych. Jednocześnie powinno to oznaczać odchodzenie od przemysłów uciążliwych, szczególnie na cennych turystycznie obszarach gminy.

Szczegółowy rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 13. Ocena kierunków rozwoju gminy

Ankietę i jej wyniki opracowała firma:

ProRegio Consulting, ul. Śliwkowa 14/3, biuro@proregio.pl
Barbara Łączna: +48 695 600 690; Grzegorz Godziek +48 601 961 499

W badaniu wykorzystano oprogramowanie do badań i konsultacji społecznych dostarczone przez firmę:

Omikron, ul. Mehoffera 66c lok.9, 03-131 Warszawa, info@omikronbadania.pl
Badania i ewaluacja: + 48 506 328 948, Kwestie organizacyjne i informatyczne: + 48 500 139 818